

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Oddlužení aneb nový start

Nový insolvenční zákon - zákon č. [182/2006](#) Sb. (dále jen „IZ“), který již brzo nabude účinnosti, přináší českému úpadkovému právu dosud neznámé instituty - oddlužení a reorganizaci. Tento článek si vzal za cíl popsat fungování a praktické využití prvního z nich.

Oddlužení je novým způsobem řešení úpadku nepodnikatelských právních subjektů. Tento institut je v několika směrech výjimečný - popírá základní podstatu konkursu, negarantuje finanční zadostiučinění, preferuje sociální účel před ekonomickým. Nabízí řešení pro tzv. spotřebitelský úpadek, kdy dlužníkovi dluhy jsou sjednoceny, zajištění věřitelé jsou uspokojeni zcela, nezajištění do jimi schválené výše a zbytek dluhů může být dlužníkovi odpuštěn. Dosáhnout osvobození od dluhů, jak bude patrné z dalšího výkladu, není jen tak jednoduché. Zákon klade důraz na prověření serióznosti dlužníka, kterým má na mysli zejména prověření dlužníkovy věrohodnosti, poctivosti a důvěryhodnosti. Samozřejmě, že se jedná o subjektivní okolnosti případu, které umožňují soudu v případě negativních závěrů návrh na povolení oddlužení zamítnout a tím určité skupiny „neseriózních“ dlužníků dopředu vyloučit. Proto institut oddlužení nelze zneužívat například způsobem kdy dlužník - živnostník si svoje podnikatelské dluhy „převéde“ na nepodnikatelské zrušením svého živnostenského oprávnění nebo pokud dluhy vzniknou na základě dlužníkovi majetkové trestné činnosti.

Návrh na povolení oddlužení podává vždy a jen dlužník sám současně s insolvenčním návrhem. Návrh na povolení oddlužení tedy nemůže za dlužníka podat nikdo jiný. V případě, že by věřitel dlužníka předešel a podal insolvenční návrh, pak má dlužník od jeho doručení 30-denní propadnou lhůtu na reakci - podání návrhu na povolení oddlužení a o této možnosti musí být informován soudem. Zákon stanoví podávání návrhu na povolení oddlužení na formuláři, který bude k dispozici na Internetu a jehož náležitostmi budou, vyjma těch obecných dle § 392 IZ, i údaje o očekávaných příjmech dlužníka v následujících 5 letech a údaje o příjmech za poslední 3 roky. Splnění těchto náležitostí, které mají zmapovat dlužníkovu schopnost garantovat vlastní poctivost, bude nejspíš dlužníkům činit značné problémy, obtížný bude zejména odhad příjmů v celkem vzdálené budoucnosti (5 let).

K povolení oddlužení je nejprve potřeba ujasnit způsob, jakým bude oddlužení provedeno. Zákon nám nabízí jen dva možné způsoby oddlužení, a to zpeněžením majetkové podstaty a plněním splátkového kalendáře. Zpeněžení majetkové podstaty se týká dlužníkova majetku do okamžiku, kdy soud povolí oddlužení - prodej majetku, který dlužník nabyl v minulosti. Naopak plnění splátkového kalendáře zasahuje dlužníkuv majetek především do budoucna - pohledávky zajištěných věřitelů se uspokojí z výtěžku zpeněžení zajištění a současně po dobu 5 let plní dlužník pohledávky nezajištěných věřitelů podle daného (schváleného) poměru. Rozhodnutí o způsobu oddlužení je ponecháno na nezajištěných věřitelích, kteří jej odhlasují buď na své schůzi nebo mimo ni. K výsledku hlasování soud přihlíží při rozhodování o návrhu. V případě, kdy soud zamítne návrh na povolení oddlužení, zejména zjištěním nepoctivého záměru dlužníka, je úpadek automaticky řešen konkursem. Vedle zamítnutí může soud návrh odmítnout, pokud není přes jeho výzvu řádně doplněn nebo řízení zastavit. V ideálním případě soud rozhodne o povolení oddlužení. Usnesením o schválení oddlužení jsou vázáni všichni dotčení

(dlužník; věřitelé; věřitelé, kteří s návrhem nesouhlasili i věřitelé, kteří nehlasovali). Usnesení obsahuje důležité informace pro další fáze řízení – například určení majetku mimo majetkovou podstatu, splátkový kalendář nebo osobu insolvenčního správce.

Po schválení oddlužení se rozhodnutí zveřejní v insolvenčním rejstříku, čímž nastává jeho účinnost. Insolvenční správce proto může, v případě zpeněžení majetkové podstaty, prodat majetek dlužníka, a dále postupuje jako v případě konkursu. Pokud je dlužníkem plněn splátkový kalendář, insolvenční správce prodá majetek sloužící k zajištění, kterým se uspokojí zajištění věřitelé a dále splácí dle splátkového kalendáře. Důležitým efektem schválení oddlužení je neproveditelnost exekuce a soudního výkonu rozhodnutí. A to z jednoduchého důvodu – dlužník už opravdu nemá z čeho plnit.

Jak již bylo řečeno, dlužník začíná splácet dle splátkového kalendáře a to k cílové minimální částce 30% z výše pohledávek. Tato částka je minimum, pokud se dlužníkovi naskytne další neočekávaný peněžitý či nepeněžitý příjem (výhra, dědictví, půjčka) jedná se o mimořádnou splátku nad rámec splátkového kalendáře, kterou dlužník musí použít ke splácení. Maximální částka je 100% výše pohledávek, a proto dlužník nesmí bez souhlasu insolvenčního správce odmítnout dar ani dědictví, jinak by se jednalo o neplatný právní úkon. Se splácením jednotlivých plateb se dlužník nesmí dostat do prodlení delšího než 30 dnů, pokud se tak stane, je automaticky sankcionován nařízením konkursu. Dalším důležitým elementem oddlužení je dohled nad dlužníkem, který vykonává insolvenční správce, soud i věřitelé (věřitelský výbor). Dlužník je totiž povinen každých šest měsíců (k 15.1. a 15.6.) předkládat všem třem zmíněným subjektům přehled příjmů za uplynulých šest měsíců. Riziko tohoto způsobu řešení oddlužení ovšem představuje možné zatajování některých příjmů dlužníkem např. z „práce na černo“ atd.)

Insolvenční soud po 5 letech, kdy dlužník splní řádně a včas všechny povinnosti, které mu byly soudem uloženy soudem, toto vezme na vědomí a ukončí řízení o oddlužení. Poté může konečně dojít k zamýšlenému novému startu – dlužník je totiž oprávněn podat návrh soudu na osvobození od placení pohledávek, zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny (bude se jednat o zcela všechny pohledávky, tedy i o ty nepřihlášené). Což znamená jediné – věřitelům zaniká nárok, pohledávky se stávají naturálními obligacemi. Dlužníkovi jsou tedy smazány všechny dluhy z minulosti až do okamžiku schválení oddlužení. Nicméně nic není zadarmo – po dobu dalších 3 let následujících po usnesení o osvobození může soud nařídit jeho odejmutí, pokud dlužník jednal podvodně vůči věřitelům nebo pokud byl odsouzen za úmyslný trestný čin vztahující se k oddlužení anebo osvobození.

JUDr. Lubomír Lanský, Mgr. Adriana Kvítková
[AK HOLEC, ZUSKA & Partneri](#)

© EPRAVO.CZ – Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)

- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních – hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)